

fuzinadi

N 3210/1998

Leto XXXV

Ravne na Koroškem, januar 1998

št. 1

Nov pristop k sanaciji

družb Slovenskih železarn

Do polletja 1997. leta je država v sanacijo Slovenskih železarn neposredno vložila 283,6 milijona DEM, od tega 170,4 milijona DEM za pokrivanje obveznosti, ki so nastale pred letom 1993, poravnava le-teh pa je pogojevala začetek sanacije. Država je Slovenskim železarnam namenila še za 320,7 milijona DEM poroštev (obveznosti in krediti). Poleg tega je sistem za sanacijo porabil še 60,8 milijona DEM, pridobljenih z odprodajo premoženja. Še vedno pa ostaja nepokrita izguba iz obdobja 1993 do 1996 v višini 36,6 milijarde SIT. Tudi v letu 1997 je sistem Slovenske železarne posloval z izgubo.

Ocene posameznih korakov dosedanje sanacije družb in sistema Slovenske železarne so različne; skupna sklepna ugotovitev pa je, da Slovenske železarne še niso sanirane. Pri tem se ocene za posamezne družbe razlikujejo - tako z vidika trenutne uspešnosti kot z vidika perspektivnosti. Na splošno ocenjevalci za neuspešno poslovanje najpogosteje navajajo (z vidika družb) objektivne vzroke, kot so neustrezna makroekonomska politika v državi, recesijska nihanja in neuspele poteze, dirigirane od predstavnikov lastnika.

Nedvomno je res, da makroekonomska politika ni bila naklonjena gospodarstvu in, kot kaže, tudi v letu 1998 ne bo (v januarju podražitev električne energije, povečanje

davka na storitve in dvig stroškov dela), veliko škode so povzročile posamezne neuspele poteze (združitev Metala in Jekla), tudi tehnična opremljenost ni primerljiva s konkurenco, svoje pa so dodala še recesijska obdobja. Vendar pa, če za izhodišče vzamemo parafrazirani ljudski rek: "Kdor hoče, ta najde sredstva in čas, kdor noče, ta išče izgovore!", moramo poskusiti najti in odpraviti tudi (z vidika družb) subjektivne vzroke za še vedno neuspešno poslovanje.

Predpogoj za uspešno nadaljevanje sanacije družb Slovenskih železarn je sprejetje paketa tako imenovanih železarskih zakonov. Med drugim morajo rešiti tudi preteklost neuspešnega poslovanja v Jeklu Štore, ki bremeni Metal Ravne. Če ta problem v kratkem ne bo rešen, bo neposredno ogrožen nadaljnji obstoj družbe Metal Ravne in s tem posledično obstoj sistema Slovenske železarne.

KAKO PODJETJE POSTANE "ZVEZDA"

Železarski zakoni, ki so seveda nujno potrebni, pa sami po sebi še ne rešujejo prihodnjega poslovanja družb Slovenskih železarn. Jamstvo za uspešno poslovanje v prihodnje moramo najti v novem pristopu k celoviti sanaciji, ki bo vključila tudi

nekatero pozitivno izkušnje iz njenega dosedanjega poteka in bo zajemala vsa področja poslovanja. V največji meri pa se je smiselno nasloniti na izkušnje podjetij, ki so pot sanacije že uspešno prehodila. Zastavili smo si ambiciozen cilj, da v "portfolio" analizi zasedemo mesto "zvezd". To so podjetja, ki so v danem trenutku uspešna, istočasno pa so perspektivna tudi na daljši rok.

Podjetje namreč pozna dva časovno različna vidika uspešnosti. **Kratkoročno uspešnost**, ki jo dosežemo z odpravo slabosti in izrabljanjem prednosti v poslovnem procesu. Osrednji cilji za doseganje kratkoročne uspešnosti so povečanje obsega proizvodnje, dvig kakovosti, izboljšanje pogojev pri dobaviteljih, pri bankah in pri kupcih ter znižanje stroškov poslovanja. **Dolgoročna uspešnost** pa temelji na izkoriščanju priložnosti in izogibanju nevarnostim, ki v okolju prežijo na podjetje. Izkušnje kažejo, da so podjetja, ki so bila v krizi in so izvajala le ukrepe za izboljšanje kratkoročne uspešnosti, v prehodnem obdobju sicer uspela izboljšati poslovanje, vendar pa je zatem praviloma sledilo ponovno poslabšanje rezultatov. Ali pa so taka podjetja - v najboljšem primeru - ob občasni zunanji pomoči "životarila". V večini uspešno saniranih podjetij pa razlagajo, da so dali večji poudarek ukrepom za dolgoročno uspešnost, ob katerih so dosegli tudi prej našete ukrepe za dvig kratkoročne uspešnosti.

UKREPI ZA DOLGOROČNO USPEŠNOST

V Slovenskih železarnah smo ukrepe, katerih izvedba omogoča dolgoročno uspešnost, oblikovali v štiri osrednje cilje, od katerih vsak pokrije široko področje in se med sabo dopolnjujejo in delno prekrivajo.

1. **Nova programska struktura koncerna in core business podjetij** pomenita, da bo sistem Slovenske železarnice v prihodnosti vključeval le tiste perspektivne družbe, ki tvorijo smiselno poslovno celoto in med katerimi obstajajo sinergijske povezave. S tem se bo število družb Slovenskih železarn zmanjšalo, kar bo omogočilo koncentriranje zunanje pomoči notranjim sanacijskim ukrepom, preprečeno pa bo tudi, da bi tisto, kar je v sistemu slabo, tudi v prihodnje ogrožalo tisto, kar je dobro. Na ravni podjetij pa se je treba osredotočiti na tiste proizvode oziroma skupine proizvodov, ki so tržno zanimivi in za izdelavo katerih smo tehnično - tehnološko zadovoljivo opremljeni. Omejiti pa je treba proizvodnjo izdelkov, ki zajedajo substanco podjetij in za njih ni stvarnih možnosti, da jim v doglednem času znižamo proizvodne stroške, kar lahko dosežemo bodisi z notranjo racionalizacijo ali izvedbo strateško zastavljenih naložb (predvideni investicijski cikel je zajet v predsanacijskem programu Slovenskih železarn).

2. **Razvojna integracija marketinga in proizvodnje** zahteva prehod od prodajnega na marketinško razmišljanje, ki je v večji meri usmerjeno na potrebe kupca in mu poleg proizvoda, roka,

kakovosti in cene ponudi tudi ustrezno tehnično svetovanje. Pravočasno zaznavanje sprememb na trgu je pogoj za ustrezno odzivnost podjetja.

3. **Izboljšanje performanca podjetja** je zelo širok pojem, s katerim pa želimo poudariti urejen pristop postavljanja in doseganja ciljev vseh struktur podjetja in vseh poslovnih funkcij. Pri tem bomo uporabili projektni pristop, ki omogoča transparentnost zadanih ciljev in kontrolo izvedbe ter rezultatov. Končni cilj je izboljšana predstava podjetja, ki zagotavlja uspešno, če ne že kar odlično poslovanje podjetja.

4. **Razvoj organizacijske kulture.** S pojmom organizacijska kultura razumemo celovit sistem norm, vrednot in prepričanj, ki določa način obnašanja in delovanja vseh zaposlenih in mora biti usklajen s cilji in strategijo podjetja. Ponovno bo treba začeti izgrajevati žal močno načete vrednote, kot so zaupanje, pripadnost in pozitivno razmišljanje.

NOSILCI SPREMEMB SMO ZAPOSLENI

Iz prikazanih globalnih, dolgoročno dosegljivih ciljev vidimo, da govorimo o preobrazbi podjetij, za kar so potrebne spremembe, katerih nosilci pa smo ljudje. **Višji vodstveni nivoji v podjetju v veliki meri vplivajo na iniciative in pravilne strateške odločitve in so zanje tudi odgovorni, od nižjih vodstvenih struktur in predvsem od neposredno zaposlenih pa je odvisno, ali bodo spremembe tudi uspele.** Zato je treba večjo težo dati informiranju vseh zaposlenih, izobraževanju nižjih vodstvenih nivojev, skupnemu oblikovanju ciljev, gospodarjenju na delovnem mestu... "Mojsrski nivo" je tisti, ki prevzema ključno vlogo pri oblikovanju mnenj v "bazi" in izvedbi izboljšav ter sprememb.

Pomemben cilj je tudi oblikovanje stroškovno in procesno smiselno zaokroženih manjših enot, ki jih bomo imenovali **enote gospodarjenja** in bodo omogočale nižjim vodstvenim ravnam in neposredno zaposlenim vključevanje v sistem načrtovanja in odločanja ter spremljanja izvedbe ciljev, na katere imajo neposreden vpliv.

Z odgovornim vodenjem, s teamskim delom in polnim angažiranjem znanja, sposobnosti in volje vseh zaposlenih ter ob konstruktivnem dialogu s sindikati bo ob učinkovitem delu v skupini možno povezati vsebine in proces, delo in odnose, racionalnost in čustvenost v skladno celoto. To pa je tisto, kar bo ob pravočasni predvideni podpori s strani lastnika in ob pravilno zastavljenih operativnih ukrepih za preobrazbo podjetij (ki med drugim zajemajo tudi tehnične posodobitve) omogočilo postopno stabilizacijo poslovanja. Na daljši rok pa bo omogočilo podjetjem uspešno poslovanje, ki ne sme biti ogroženo niti v obdobjih recesijskih nihanj, ki so za metalurgijo in strojearnjo značilna.

s/man Andrej Gradišnik, dipl. inž.

SMELI NAČRTI ZA LETOS V STO:

Nič več izgube

Letošnje leto je pomembno tudi za družbo Stroj in tehnološka oprema. Z njim namreč v njej začenjajo tretje leto sanacije, ki naj bi bilo tudi sklepno leto "zdravljenja" podjetja. Po besedah **direktorja dr. Milana Švajgerja**, ki je odgovarjal na naslednja vprašanja, je tudi že skrajni čas, da začne STO poslovati pozitivno, sicer bo v nasprotnem primeru vsem - tako vodstvu kot tudi drugim zaposlenim - kmalu zmanjkalo energije, saj so se morali v zadnjih letih marsičemu odpovedati.

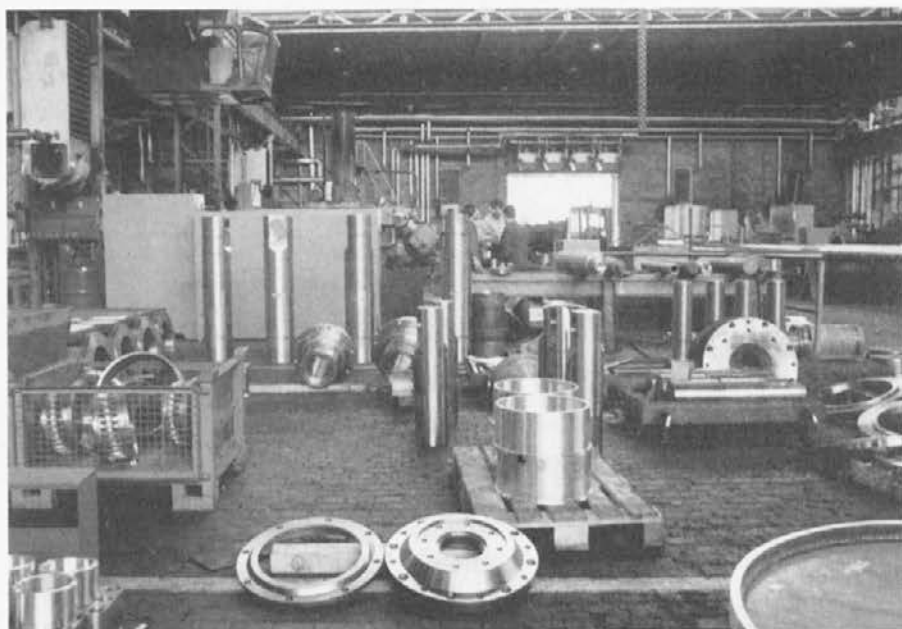
● Kako ste v podjetju poslovali v lanskem letu in kakšni so vaši načrti za letos?

rezultate - izguba v njej bi bila namreč večja od dobička preostalih treh programov, skupni rezultat pa zato negativen.

Sanacija podjetja se tudi letos ne bo končala.

V glavnem smo sledili rebalansu načrta, ki predvideva izgubo v višini 630 mio SIT. Več kot polovico so jo pridelali v Lahki obdelavi.

Za letos pa načrtujemo, da bodo imeli v programih Stroj, Namenski program in Valji pozitivne poslovne rezultate, v drugih programih pa bodo blizu "ničle" oziroma bodo izkazali negativne izide. To pomeni, da bodo skupni rezultati poslovanja STO konec leta pozitivni. Iz podjetja smo izločili Lahko obdelavo, saj bi njeni rezultati negativno vplivali na skupne poslovne

Zaključili bomo le tisti del, s katerim smo zdravili izgubo. Rezultati poslovanja bodo še vedno zelo skromni, a boljši kot v preteklosti.

STO naj bi letos ustvaril minimalni dobiček, ki je nujen, ker načrtujemo investicije v višini 2 mio DEM. (Če dobička in predvidene dokapitalizacije ne bo, tudi investirati ne bomo mogli, saj bi morali z lastnimi sredstvi najprej poplačati naše obveznosti.) Načrtujemo, da bo dodana vrednost na zaposlenega vsaj 30.000 DEM, kar bi nam omogočalo redno izplačevanje plač in drugih bonitet po kolektivni

pogodbi. Sodelavce želimo prepričati, da se v podjetju spleča vztrajati, da ima le-to prihodnost, da so delavci "kovači svoje usode".

Sicer pa sanacija v podjetjih poteka nenehno. Poskušali jo bomo izvajati z dolgoročnimi ukrepi - predvsem z ustrezno kadrovsko politiko, s štipendiranjem in skrbjo za dolgoročno vitalnost družbe, kar bo lahko dosegla le, če bo imela t. i. nosilni program. Do njega bomo lahko prišli v glavnem s pomočjo lastne pameti. Usmeriti pa se moramo tudi v izvoz - dolgoročno je naš cilj izvoziti 80 odst. izdelkov, saj je slovenski trg premajhen.

● Kateri pogoji morajo biti izpolnjeni za uspešno sanacijo podjetja?

Eden glavnih pogojev je seveda dokapitalizacija. Od osamosvojitve Slovenije se je bilanca stanja ravske predelave (do leta 1995 samostojnih družb Strojno tehnološka oprema in Stroji, potem združenih v eno podjetje) slabšala. Samo še 30 odst. podjetja je našega, vse drugo je last upnikov oziroma bank. Vsaka izguba, ki se akumulira, pomeni zmanjševanje lastnega kapitala v pasivi virov sredstev - na račun izgube pa rastejo kratkoročne obveznosti. Zaradi takšne bilance stanja je naša boniteta pri finančnih inštitucijah slaba, zato plačujemo tudi zelo visoke obresti za kredite.

Za primer pogledajmo številke v zadnjih treh letih. Izguba v letu 1995 je znašala 1,372 mia SIT, od tega je bilo stroškov financiranja za 267 mio SIT ali 20 odst. Leto 1996 smo zaključili z izgubo v višini 1,040 mia SIT, finančni stroški pa so znašali 290 mio SIT ali

že 29 odst. celotne izgube. V 10 mesecih lanskega leta smo zabeležili 528 mio SIT izgube; kar 314 mio SIT ali 60 odst. pa jih je posledica finančnih stroškov. Če le-teh ne bi imeli, bi bila izguba bistveno nižja. Iz povedanega je razvidno, da se naše poslovanje ureja; lahko govorimo o relativno uspešni sanaciji, česar pa ne moremo trditi za finančno sanacijo. Podjetje bo treba dokapitalizirati vsaj v višini 2 mia SIT, kar pomeni, da bi že samo letos s substitucijo naših kratkoročnih obveznosti in z zmanjšanjem zamudnih obresti prihranili prek 100 mio SIT. To pa je eden od pogojev za pozitivno poslovanje družbe v letošnjem letu.

Bolj agresivno bomo morali prodirati na zahodne trge - predvsem na avstrijskega. Ker pa imamo malo izdelkov, ki jih lahko tržimo pod svojim imenom, je dolgoročni pogoj za sanacijo gotovo razvoj ustreznih izdelkov, ki jim bomo morali prilagoditi tudi kakovost dela in proizvodne zmogljivosti.

● V mislih imate verjetno tudi investicije.

V obratu TSD je treba posamezne obdelovalne centre dograditi z vrtljivimi mizami (tako bi prihranili ogromno časa in pocenili stroške obdelave), v Individualni proizvodnji moramo čim prej nabaviti vsaj en horizontalno-vertikalni rezkalni stroj, v Strojih pa so nekateri agregati že amortizirani, razmisliti pa bo treba tudi o strojih za ozobljenje.

Sedemletna naložbena suša je povzročila zastaranje celotnega tehnološkega parka, vključno z modernim metrološkim laboratorijem, kjer nam aparature kar naprej odpovedujejo. Tudi v Težki livarni, ki smo jo vzeli v najem, so bile proizvodne naprave v slabem stanju; ker pa je tamkajšnja proizvodnja za STO ključnega pomena, jih moramo obnavljati.

● Kakšne smernice pa ste si za prihodnje zastavili na kadrovskem področju?

Po nekaj letih bomo ponovno začeli štipendirati izobraževanje za kovinarske poklice, in sicer za obdelovalce kovin (IV. stopnja). Srednji strojno-kovinarski šoli z Raven bomo pomagali pri promociji teh poklicev, v našem podjetju pa bo potekal tudi večji del praktičnega usposabljanja.

V večjem obsegu kot doslej bomo podeljevali tudi štipendije za dodiplomski študij strojništva, pa tudi metalurgije in ekonomije. Podpirali bomo tudi podiplomski študij. Dolgoročno želimo v podjetje pripeljati nove kadre, ki bodo kot nekakšna transfuzija za podjetje ...

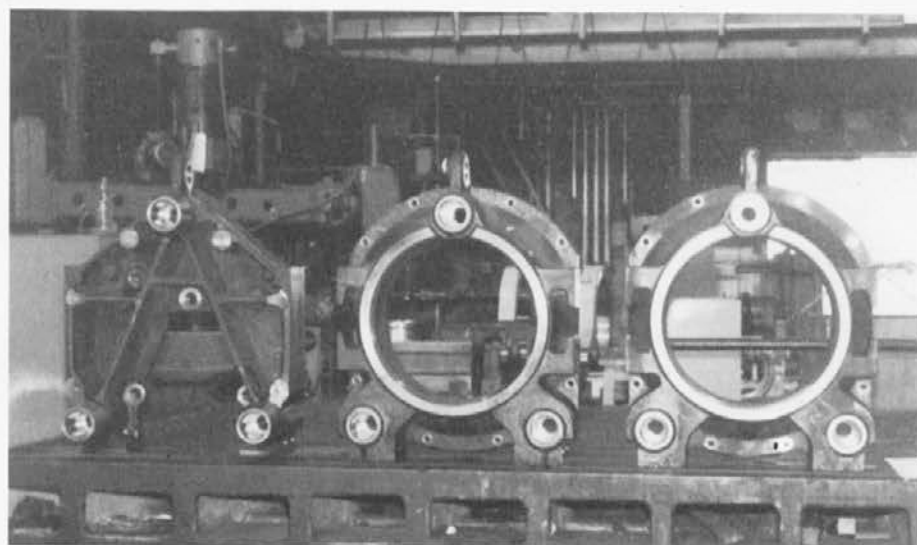
V podjetju bo težišče izobraževanja predvsem na srednjem vodstvenem kadru, vključno z mojstri - vsi morajo spremeniti odnos do organizacije dela - za zgled so jim lahko Vzmeti Ravne. Ljudje morajo

spoznati, da je njihova plača odvisna od kakovosti njihovega dela. Časi kolektivne odgovornosti so minili. Poleg negativnih sankcij pa že uporabljamo - in bomo tudi še bolj - pozitivne sankcije (dodatek za OP ipd.).

Tako masovnega ugotavljanja presežnih delavcev, kot je bilo v preteklosti, verjetno ne bo več. Občasno pa se bo še vedno pojavljalo, ko se bodo nekateri programi ukinjali, a hkrati bomo odpirali nove.

● **Že prej ste omenili, da se je iz STO izločila Lahka obdelava (obrata Pnevmatika in Orodjarna), ki je od 1. 1. 1998 samostojno podjetje SŽ - Oprema Ravne, d. o. o.. Kakšna bo njena prihodnost?**

Ne smemo pozabiti, da je izguba v Lahki obdelavi v lanskih desetih mesecih obsegala več kot polovico celotne izgube v STO. Na takšne rezultate je mogoče reagirati na več načinov. Če bi v vodstvu podjetja razmišljali zelo pragmatično, češ da je naš cilj le dobiček, bi obrat pač zaprli. (Vodstvo koncerna nam očita, ker tega nismo storili že ob združitvi strojegradne v enotno podjetje, saj bi danes STO že posloval s pozitivnim denarnim tokom.) Vendar pa gre v tem primeru tudi za 180 delovnih mest, za katera iščemo alternativne rešitve. Lastnik podjetja in vodstvo koncerna sta nas pri predlogu reševanja Lahke obdelave podprla. Le-ta se je iz STO izločila kot samostojna pravna oseba. V njej je zaposlenih 140 delavcev, preostalih 40 pa smo prerazporedili v druge programe, oziroma se bodo predčasno upokojili. **Direktor Opreme Ravne je dipl. inž. Darko Jevšnikar.**

Z izločitvijo tega podjetja bomo ločili slabe poslovne rezultate od poslovnih izidov drugih programov, ki so se v zadnjih dveh letih bistveno izboljšali.

Tudi Opremi Ravne bo z osamosvojitvijo poslovanje olajšano. Zaradi manjšega števila zaposlenih bo letno prihranila približno 40 mio SIT, ostalo pa ji bo tudi 30 mio SIT, kolikor bi znašali stroški skupnih služb, s katerimi bomo zdaj obremenili druge programe v STO. Novemu podjetju bomo pomagali tudi z moratorijem na najemnino in z daljšim rokom odplačila medfaznih zalog. Če se bo tudi vodstvena ekipa družbe tako potrudila kot njen lastnik, mora podjetje letos poslovati vsaj z denarnim tokom nič. Izguba pa seveda še bo.

Oprema Ravne bo tudi v prihodnje delala za Stroje in Namenski program; predvidevamo, da bodo 35 odst. njenega poslovanja predstavljale storitve za STO. Nekaj obetavnih poslov pa smo lani sklenili tudi v Franciji in Nemčiji.

Dejstvo je, da sta Pnevmatika in Orodjarna v preteklosti prodajali izključno na domačem trgu. Zato tudi razvoj njunih izdelkov ni šel vstric s svetovnimi trendi. Posledice so vidne še danes, ko lahko izvozimo le omejene količine tovrstnih izdelkov.

Jasno je, da Lahka obdelava potrebuje stabilen proizvodni program. Predvidevamo, da je to periferna oprema za naše stiskalnice. Zato smo tudi že oblikovali razvojno skupino, ki naj bi v treh letih

razvila izdelek, da bi ga lahko skupaj s stiskalnico tržili v obliki preoblikovalnih linij.

To je velik izziv za razvojnike; nudimo jim možnost, trg imamo, pametni pa smo tudi.

Ni razloga, da tega programa ne bi osvojili.

Brez njega tudi

Oprema nima možnosti za pozitivno poslovanje.

● **Dr. Švajger, zahvaljujem se vam za odgovore.**

Andreja Čibron - Kodrin

JUŽNA KOREJA - zgled za evropsko jeklarstvo

(Nadaljevanje iz prejšnje številke.)

ZA METAL ZANIMIVA KOVAŠKA STISKALNICA

V natrpanem programu ekskurzije sem našel čas še za ogled 2.500-tonske kovaške stiskalnice (za prosto kovanje), ki je približno takšna, kakršno želimo postaviti v Metalu Ravne. Bil sem v podjetju KISCO v Chang Wonu. Vhodne surovine so tam staro železo in ne ruda. Letna proizvodnja je okoli 800.000 ton v jeklarskih pečeh, in sicer v 120-tonski enosmerni elektro peči, 50- in 20- tonski EOP s LF- in z VD-ponovčno tehnologijo ter na konti livni napravi za litje kvadratnih gredic 115 do 150 mm. Za potrebe kovačnice (kjer proizvajajo paličasti program) poteka klasično litje ingotov do teže 10 ton.

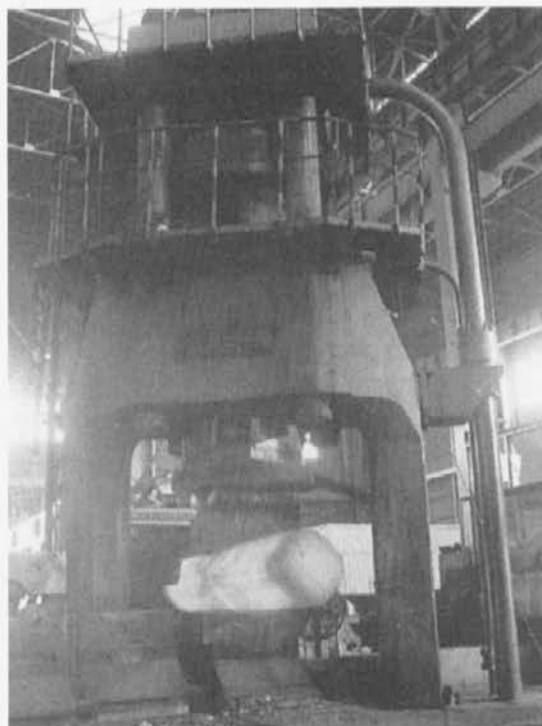
Letna proizvodnja v kovačnici na 2.500-tonski stiskalnici z dvema integriranima manipulatorjema v prirejenem štiriizmenskem ciklusu obratovanja je približno 50.000 ton. V proizvodnem programu so ogljična, legirana, nerjavna in orodna jekla.

PRIPADNOST PODJETJU KOT PREDNOST

Na študijskem potovanju sem si ustvaril dobro sliko o današnji Južni Koreji in o njeni prihodnosti, še posebej pa o korejski jeklarski industriji. (Organizatorji obiska so nam pripravili tudi enodnevni ogled zgodovinskih znamenitosti, in sicer dinastije Shilla ter domačih obrti in tipične korejske vasi, ki je pravo nasprotje milijonskim velemestom.)

Nemogoče je primerjati odnos Korejcev do

dela, njihovo pripadnost podjetju z našimi (evropskimi) predstavami. Njihov delavnik je nemalokrat dolg kar 12 ur (normalno "le" 8,5 ure), dopusta imajo zelo malo - običajno skupno le 14 dni. Podjetja pa skrbijo za zaposlene tudi z graditvijo stanovanjskih četrti z vso infrastrukturo (športni objekti, šole, gledališča ipd.). Tovrstno ravnanje podjetij me je močno spominjalo na našo bližnjo preteklost - na obliko socializma, čeprav je za Korejo ob državni značilna predvsem zasebna lastnina.

2.500-tonska stiskalnica
v podjetju KISCO CHANG WON

Južna Koreja je država hitre rasti z velikimi naložbami. To pomeni, da dežela svojo celotno akumulacijo ter tuje kreditne vire v veliki meri namenja za investicije, kar pa že dolgo ogroža njeno valuto. Von nenehno devalvira, opazen pa je tudi velik proračunski primanjkljaj države. V prihodnje bodo morali Korejci naložbeni zagon nekoliko upočasniti, saj sedaj večina njihove proizvodnje ostane doma, vsi surovinski in energetske viri pa so zunaj Koreje. To zahteva, da država uravnoteži izvozno-uvozno bilanco.

Republiko Južna Koreja čaka kratkotrajno krizno obdobje, vendar pa je pred njo dolgoročno relativno varna prihodnost zaradi ustvarjenih prednosti in odnosa njenih prebivalcev do dela.

Jože Studenčnik, dipl. inž.

Pet menujev, slaščičarna, picerija, beli salon in še kaj

Eurest je eno izmed vodilnih podjetij za gostinstvo v svetu. Ustanovili so ga že leta 1970 v Franciji, pred dvema letoma pa se je združil z angleškim podjetjem Compass Group. Je eno največjih svetovnih gostinskih podjetij, ki ima podružnice v Evropi in tudi v Severni in Južni Ameriki, Aziji in Avstraliji.

V Sloveniji deluje Eurest od januarja 1994 in je registriran kot slovensko podjetje. Ko je bil leta 1996 - po redni likvidaciji družbe De profundis - objavljen razpis za najem jedilnic Železarne Ravne, se je prijavil tudi Eurest in bil izbran. Za železarje pripravlja malice že dobro leto in pol, vedno bolj pa širi tudi preostalo ponudbo.

Rudiju Lesjaku, vodji ravenske podružnice Euresta, ki je ob tem še regionalni vodja za mariborsko območje, sem postavila nekaj vprašanj o dejavnosti podjetja, njegovih težavah in načrtih.

- **Eurest je - sodeč po širjenju mreže storitev po Sloveniji in tudi na Koroškem - zelo uspešno podjetje.**

Eurest v svojih podružnicah po Sloveniji zaposluje okrog 400 ljudi, ki vsak dan pripravijo približno 18.000 obrokov hrane. Pred kratkim se je za Eurest odločila tudi Mura iz Murske Sobotice, ki je s 7.000 obroki eden od njegovih večjih naročnikov. Velika Eurestova podružnica je tudi v Novem mestu, kjer skrbijo za prehrano delavcev Revoza. Od ljubljanskih podjetij je Eurest doslej "osvojil" Slovenijales in Mercator, prevzel pa je tudi prehrano študentov in zaposlenih na Ekonomski fakulteti. Eurest je prisoten tudi drugje po Sloveniji: v Grosuplju, Pivki, Postojni, Celju, Mariboru itd.

Kot je bilo sprva zamišljeno, naj bi ravenska podružnica nudila gostinske storitve le družbam na območju Železarne Ravne. Ker pa so se zanje začela zanimati tudi druga podjetja, smo jim prisluhnili in svojo ponudbo razširili po Mežiški dolini in tudi na dravograjsko ter slovenjegraško območje, kjer imamo enote oziroma razdeljevalnice hrane. Celotno dejavnost vodimo z Raven, kjer je kuhinja, v kateri dnevno pripravimo po 2.500 obrokov hrane. Hrano od tu razvažamo, a ker imamo sodobno opremo (termoporte in ustrezne posode), ostanejo obroki termično nespremenjeni.

- **Kako bi označili značilnosti Eurestove kuhinje oziroma ponudbe? Katere jedi imajo železarji najraje?**

Najpomembnejša značilnost, po kateri se naša ponudba razlikuje od t. i. družbene prehrane, je, da ne ponujamo le hrane, ki se zaužije z žlico (npr. razne enolončnice), ampak kar pet menujev. Še vedno pa moramo upoštevati krajevne navade, saj imajo železarji radi predvsem močno hrano - vampe in pasulj. Govorim seveda o delavcih iz neposredne proizvodnje, ki med delom v jedilnicah malicajo, saj jim obrok nadomesti porabljeno energijo, in ne o tistih, ki bi hrano najraje odnašali domov.

Pri pripravi hrane je poudarek na njeni kakovosti, ne pa

toliko na količini. Hrano dokuhamo in je vedno sveža. Dopoldanska in popoldanska izmena imata na izbiro vseh pet menujev, medtem ko ponoči, ko delajo le "težki" obrati, pripravljamo le po en topel (1. menu, ki je najbolj kaloričen) in mrzel menu. Iz prakse vemo, kolikšno je zanimanje za posamezne menuje (1. menuja ponavadi pripravimo 500 porcij). Težave pa se pojavljajo ob sobotah, saj nam vodstva podjetij zaradi nereda včasih pozabijo sporočiti, da bodo njihovi delavci delali. Tako se zgodi, da za malico neprijavljeni delavci, ki pridejo v jedilnico pač prej, pojedjo obroke za malico prijavljenih, ki jezo potem stresajo na nič krive Eurestove ljudi.

V bifejih imamo tudi dodatno ponudbo. Prodajamo sveže žemlje, krofe, različne vrste sadja itd., skratka vse, za kar vemo, da imajo ljudje radi. Upoštevamo pa tudi njihove želje in jim ponudimo zelene priboljške.

Vsak dan skuhamo kuharji po 600 l sadnega čaja in toliko ga železarji tudi popijejo. Vsakdo si ga lahko natoči pri malici, v obrate pa ga delavci s kanglicami iz kuhinje lahko odnašajo zjutraj ob začetku dela. Medtem ko so topilci nekaj pili mineralno vodo, se zdaj pri pečeh osvežujejo s čajem in nimajo več zdravstvenih težav.

Eurest sicer ni vlagal v opremo kuhinje, veliko pa smo storili za lepšo podobo jedilnic. Nabavili smo solatne šanke, jedilni pribor, pladnje ipd. Dnevni menuji pa so na ogled na razstavnih mizici.

- **Lansko poletje ste izpeljali anketo o zadovoljstvu z Eurestovo ponudbo hrane oziroma osebjem. Kakšni so rezultati?**

Na Ravnah smo v razdeljevalnicah hrane delavcem izročili 1.500 anketnih listov z 18 vprašanji. Vmili so nam jih okrog 780 izpolnjenih. Ocene anketirancev so bile na splošno (ob nekaj norčavih pripombah) zelo pohvalne, mogoče celo preveč, zato se je vodstvo v Ljubljani odločilo, da anketo ponovi, vendar metodološko drugače.

V naključno izbranih družbah - naročnikih Eurestovih storitev po Sloveniji - so njihova vodstva sestavila spisek do petih anketirancev, ki so jih decembra oziroma januarja obiskali predstavniki agencije Šager & Remec. To

neodvisno in ugledno podjetje bo, po besedah Mira Oberstarja, direktorja Eurestove prodaje, na profesionalen in objektivni način pomagalo razkriti in izboljšati stopnjo zadovoljstva pri naših poslovnih partnerjih. Rezultati ankete (v njej sodelujočim respondentom je zagotovljena anonimnost) bodo znani marca. Raziskavo bomo ponovili čez leto dni in primerjali izsledke.

● **Od De profundisa je Eurest "prevzel" 45 zaposlenih, zdaj pa vas je že 62. Kako skrbite za usposabljanje osebja?**

Podjetje organizira mesečne šole kuhanja v Ljubljani. Kuharji iz Francije takrat kuharjem iz vseh Eurestovih podružnic v Sloveniji predstavijo novosti v pripravi hrane.

Na Ravnah dela 18 poklicnih kuharjev. Ekipa je mlada. Vsako leto zaposlimo tri pripravnike, ki pri nas končajo usposabljanje in naredijo strokovni izpit. Specializirajo se na Bledu, v hotelih, kjer jim predavajo francoski kuharji.

● **Nekateri zaposleni se pritožujejo, da so ob petkih, ko v Eurestu delite hrano za bloke, velike vrste in da ljudje nanjo zelo dolgo čakajo - tudi na dežju (npr. v jedilnici ob valjarni). Lahko pojasnite, kaj je vzrok temu?**

Kadar je na jedilniku hrana, ki je ljudem všeč, gredo malicat v velikem številu, kadar pa se nekaterim zdi, da menuji niso ravno po njihovem okusu, se malici odpovedo, bloki pa jim zato ostanejo. Zanje lahko dvignejo hrano (po izbiri) vsak petek.

Sprva smo pakete delili v razdeljevalnicah, pa nam je to inšpekcija prepovedala zaradi higienskih razlogov. Zato zdaj hrano za bloke v jedilnici ob valjarni delavcem izročamo na posebnem izdajnem mestu. V tej jedilnici se prehranjuje največje število delavcev, zato je, razumljivo, tudi vrsta čakajočih na pakete hrane ob koncu tedna najdaljša. Da se ljudje izognejo predolgemu čakanju in izgubi časa, jim namreč pripeljemo hrano za bloke v jedilnice, kjer se prehranjujejo - torej, če hodi delavec na malico v jedilnico Pnevmatike, tam tudi dvigne paket s hrano za neizrabljene bloke.

Poudariti moram, da zaposleni ne razumejo, da vrednost njihove malice, če jo odnesejo domov kot paket, ne more biti ista, kot če jo pojedjo kot obrok v tovarni. Vsi naši normativi in recepture (food cost) so izdelani za topli obrok. Če le-ta stane 463 SIT, je vrednost v paketu nujno manjša, saj so v ceni malice vračunani tudi stroški za najemnine, ogrevanje, plače zaposlenih itd.

Težava je tudi v tem, ker nam je tržna inšpekcija prepovedala prodajo na drobno, saj tovrstni način izdaje hrane razume kot prodajo na drobno. Delavcem lahko damo hrano le na krožniku, ne pa v paketu!

Vseskozi dobro sodelujemo z BVD - Ravne in ZZV Maribor. Ker je delodajalec po Zakonu o delovnih razmerjih in panožni kolektivni pogodbi praviloma dolžan delavcem zagotavljati topli obrok med delom, je Zavod za zdravstveno varstvo ocenil vzorce naše hrane in ugotovil, da so le-ti ustrezne kakovosti in kalorične vrednosti. Po mnenju BVD - Ravne je poraba energije med delom tolikšna, da je delavec brez ustrezne prehrane ne more nadomestiti. Na izbiro pa je pet menujev - dva topla, lahki, hladni in solatni, tako da lahko vsakdo najde kaj zase. Za delavce, ki pa imajo takšne zdravstvene težave, da jim ponujena hrana nikakor ne ustreza, je posebna strokovna komisija predlagala, naj jim podjetja izplačujejo denarno nadomestilo. Pri uresničevanju tega predloga pa so se pojavile težave, saj imajo podjetja

velike finančne probleme - ljudem laže zagotavljajo hrano (bloke) kot pa regres za malico. Tu pa se ponovijo vsi že prej naštetih zapleti.

● **Ali se ubadate še s kakšnimi drugimi težavami?**

Železarske družbe nam ne plačujejo oziroma poravnava račune z velikim zamikom. Zaradi tega smo tudi mi dolžni našim dobaviteljem, ki pa so zvečine lokalni. Nепoravnavanje računov torej prizadene predvsem okolico. Sicer pa ima Eurest z naročniki svojih storitev sklenjeno pogodbo, obveznosti iz nje pa se je treba držati.

● **Uporaba žetonov, s katerimi naj bi zaposleni "napovedali", kaj bomo jedli prihodnji dan, se ni obnesla. Zdaj imamo le bloke. Ali obstaja kakšen boljši način za izdajo obrokov?**

Ko smo uvedli žetone, sistem ni - kar se je zgodilo le na Ravnah - deloval. Pri nas je velika nedisciplina, ljudje enostavno niso pripravljeni razmišljati, kaj bodo jedli prihodnji dan, znajo pa kritizirati, če njihove priljubljene hrane (pečenke, zrezkov ipd.) zmanjka.

S 1. februarjem prehajamo na računalniško vodeno obdelavo podatkov tudi na Ravnah. Namesto blokov bomo dobili magnetne kartice. Vsak zaposleni bo dobil neke vrste mesečni kredit na kartico - dnevno bo lahko preveril, za koliko je pojedel in koliko mu še ostaja do vsote, ki mu jo podjetje prizna kot regres za prehrano. Menuji bodo imeli različne cene, odvisno pač od vrste hrane, ki jo vsebujejo. Zdaj jih namreč ponujamo po enotni ceni (463 SIT + 20 SIT za čaj), pa naj je to dunajski zrezek s prilogo ali pa solata, kar pa ni najbolj pravično. Najdražja bosta prva dva menuja, ki sta tudi najbolj kalorična.

Ali bomo pripravljali tudi kosila, pa je odvisno od zanimanja. Dejstvo pa je, da je zanj le redkokdo pripravljen odšteti 700 SIT. Za nižjo ceno pa ga ne moremo kuhati. Če pa bi bilo povpraševanje npr. po tisoč kosilih, bi jih lahko ponujali po znatno nižji ceni. V Eurestu se bomo prilagajali interesu naročnikov in skrbeli za še pestrejšo ponudbo - tudi za možnost odnašanja kosil domov.

● **Kakšne novosti še pripravljate?**

Bife v Pnevmatiki bomo prestavili v sosednji prostor, kjer je razdeljevalnica hrane. Uredili bomo namreč picerijo in slaščičarno. Zakaj se ljudje med delovnim časom ne bi tudi posladkali?

Naš največji projekt, ki se ga bomo lotili v kratkem, je t. i. beli salon v jedilnici ob Meži. Namenjen bo poslovnim gostom železarskih družb. Gostiteljem jih tako ne bo treba voditi v gostišča po dolini, saj se bodo z njimi lahko sestali v belem salonu, kjer jim bomo postregli z jedmi po naročilu, oziroma bomo pripravljali dnevne menuje. Ponudba in urejenost bosta res na primerni ravni. Bele salone imamo že v Slovenj Gradcu, kjer so se izkazali za dobro rešitev. Ker bomo v tem kraju kmalu začeli skrbeti za prehrano še v dveh podjetjih, bomo v Slovenj Gradcu v kratkem odprli še eno kuhinjo, saj so zmogljivosti kuhinje na Ravnah premajhne.

Na sedežu podjetja so pripravili tudi novo celostno podobo Eureka (od izdelave simbola oziroma logotipa, uporabljenih barv, tipov pisav, oblike dopisov, vizitk, ovojnic ipd.), ki velja od začetka tega leta. Celostna podoba je zajeta v priložniku, ki je podlaga za enotno poslovanje in komuniciranje - tako znotraj kot zunaj podjetja. Je pa to tudi del načrtovanega priložnika ISO 9002.

● **G. Lesjak, najlepša hvala za pogovor.**

Andreja Čibron - Kodrin

REMONT VROČEVODNEGA KOTLA

Na kotlu št. 3 smo morali v zadnjih nekaj kurilnih sezonah opravljati delne zamenjave ekranskih cevi.

S soglasjem republiškega inšpektorja za parne kotle iz Ljubljane smo takoj po končani kurilni sezoni začeli z remontnimi deli in izvedli celotno zamenjavo ekranskih cevi. V ta dokaj zahtevni remont smo poleg vzdrževalcev iz Energetike Ravne, ki so opravili vsa demontažna in montažna dela na kotlu, vključili še podjetji Sardoniks Ravne, d. o. o., ki je demontiralo in zamenjalo ekranske cevi, ter SŽ-Metal Ravne, d. o. o. - oddelek Industrijski zidarji za obnovo obzidave.

Dela so potekala po predvidenem načrtu, bilo pa je tudi nekaj težav, ki smo jih sproti odpravili. Na kotlu smo zamenjali vse ekranske cevi, šamotno obzidavo, izolacijo ter namesto šamotnega ometa vgradili visoko temperaturno obstojno volno Kavol.

Kotel je zopet pripravljen za nadaljnje obratovanje in proizvodnjo toplote za ogrevanje. Za prihodnje desetletje ni bojzani pred pomanjkanjem toplote za ogrevanje železarskih družb in kraja Ravne.

Hvala vsem, ki ste sodelovali pri tem zahtevnem in uspešnem remontu.

Maks Serafini,
vodja Oddelka PTV v Energetiki Ravne

Oskrba z energijo v novembru 1997

Dobava primarnih energentov je bila novembra v redu, enako tudi proizvodnja in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti.

Odstopanja porabe zemeljskega plina, ki je eden glavnih primarnih energentov, od mesečnega plana so podana za posamezna podjetja v naslednji tabeli:

Skupna poraba plina je bila v novembru za 4,51 odst. večja od predvidene količine. Več plina, kot je bilo načrtovano, so porabili v družbah Armature Muta in

D R U Ž B A	PLAN PORABE (Sm ³)	PORABA (Sm ³)	INDEKS %
ENERGETIKA Ravne, d. o. o.	1.599.490	1.161.861	72,64
SŽ - METAL Ravne, d. o. o.	2.250.300	2.843.269	126,35
SŽ - STO Ravne, d. o. o.	89.679	71.686	79,94
ARMATURE MUTA Ravne, d. o. o.	24.094	65.369	271,31
S K U P A J	3.963.563	4.142.185	104,51

Metal Ravne, manj pa v Energetiki Ravne ter Strojih in tehnološki opremi Ravne.

V novembru od družb železarne in zunanjih dobaviteljev nismo zbrali ne emulzije in ne olja za sežig.

Za normalno obratovanje in oskrbo porabnikov z energenti smo v Energetiki Ravne opravili načrtovane preventivne preglede in vzdrževalna dela na energetskih napravah in omrežju.

Na podlagi naročil smo izvedli tudi več servisnih del in predelav na strojnih napravah in omrežju centralne kurjave za zunanje naročnike.

Miran Fužir, dipl. inž.

Z BOŽIČKOM IN DEDKOM MRAZOM V NOVO LETO

V soboto, 20. decembra, je bila v športni dvorani pri Osnovni šoli Prežihovega Voranca na Ravnah prísrčna prireditev. Sindikat Neodvisnost KNSS in Aktiv invalidov Železarne Ravne sta namreč pripravila božično-novoletno obdarovanje otrok njunih članov.

Najprej je dramska skupina Levi Devžej, ki jo sestavljajo vzgojiteljice iz prevaljskega vrtca

Pod gonjami, zaigrala igrico Škrat Kuzma, nato pa sta v dvorano prišla kar oba težko pričakovana gosta - dedek Mraz in Božiček. Nestrpnim malčkom sta razdelila darilne vrečke (kot je povedal Miroslav Garb, so jih pripravili 120), ki so jih napolnili prijazni mnogoteri sponzorji.

Tisto sobotno dopoldne se je v marsikaterih otroških očeh zaiskrila iskrica veselja, prijetno urico pa so skupaj z otroki preživeli tudi njihovi starši - prireditev je bila lep uvod v praznične dni.

A. Č.

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V DECEMBRU

Gasilska enota je posredovala sedemkrat.

16. 12. 1997 ob 4.20 so iz Vzmeti sporočili, da je zagorelo v ventilacijski napravi. Požar sta pogasila poklicna gasilca.

26. 12. 1997 ob 8.59 je v Energetiki prišlo do vžiga inštalacije na elektromotorju. Požar sta pogasila poklicna gasilca.

Gasilska enota je posredovala še:

- v naselju Breznica, kjer so zagoreli trami ob dimniku na podstrešju stanovanjske hiše;

- pri trčenju osebnega in tovornega vozila na Dobrijah, kjer je ponesrečenec ostal ukleščen v vozilu;

- sanirala je cestišče zaradi izlitja olja po prometni nesreči;

- sodelovala je pri gašenju požara v Rudniku Mežica - separaciji v Žerjavu in

- pri reševanju ponesrečenec v prometni nesreči v Bukovski vasi.

Direktor Gasilskega zavoda Ravne
dipl. inž. Branko Čas

KULTURNA KRONIKA

Za december je bil značilen živahen utrip - tudi na kulturnem področju. V vseh krajih Mežiške doline se je zvrstilo veliko prireditev (poudarek je bil seveda na božično - novoletnih), zato v nadaljevanju omenjam le nekatere.

● V ravenskem Kulturnem domu so 3. decembra gostovali igralci **KUD iz slovenjgraške bolnišnice**. 15-letnico delovanja so obeležili s predstavo **Lilium** avtorja Ferenc Molnarja.

● 6. decembra je bil v Glasbenem domu na Ravnah **koncert mladih koroških glasbenikov** oziroma instrumentalistov - uspešnih dijakov in študentov glasbe. Pripravilo ga je Koroško gibanje za ustvarjalnost mladih - **Hudourniki**, ki deluje v okviru Kulturnega društva Svitanje.

● Septembra 1996 so v Kotljah ustanovili **Prežihovo ustanovo**. Predsednik njenega upravnega odbora je dipl. inž. Maks Večko, tajnik pa prof. Stane Virtič. Fundacija naj bi poleg skrbi za znanstveno-raziskovalno, kulturno-umetniško in založniško dejavnost podeljevala tudi štipendije za dodiplomski in podiplomski študij.

Prvi dve štipendistki sta postali **Julija Ovnič** iz Mežice (študentka 1. letnika Pravne fakultete) in **Petra Pudgar** iz Škofljice pri Ljubljani (študentka 4. letnika umetnostne zgodovine na FF). Prireditev ob podpisu štipendijskih pogodb je bila 12. novembra v Ljubljani, nagovor je imela Štefka Kučan, ena od ustanoviteljic, sledil pa je krajši kulturni program.

● 10. decembra je v Črni nastopala **Shirlie Roden**, ena najbolj vsestranskih osebnosti angleške glasbene scene.

● Zadnje - 6. predstavo gledališkega abonmaja v letu 1997 so si abonenti ogledali 12. decembra v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru. Vzrok je bila tehnično zahtevna scena, ki jo je terjala **Črna komedija** avtorja Petra Schafferja.

● V Glasbenem domu na Ravnah je bil 13. decembra **koncert** s kulturnim programom, namenjen praznovanju **45. obletnice obstoja Kluba koroških študentov**. Nastopili so tudi pihalni trio akademije za glasbo, citrar Stanko Lodrnt in vokalistka Maja Pur. Od slavnostnih govornikov omenimo župana Maksa Večka.

● 16. decembra je potekal v Koroški osrednji knjižnici na Ravnah literarni večer -

predstavitev druge knjige pesmi **Aleksandre Stermec Perovec Gola in sama**. Z avtorico se je pogovarjal prof. Miran Kodrin, pesmi je brala Jasna Potočnik, za glasbeno spremljavo pa je na klavirju poskrbel Peter Slanič.

● MoPZ Mežiški knapi je 19. decembra priredil **božično - novoletni koncert** v dvorani hotela Peca v Mežici. Kot gosta sta nastopila MoPZ Kapele in MoPZ Kralj Matjaž iz Libušč.

● Lanskega maja in junija je na Ravnah v organizaciji ZKO potekala **slikarska šola**, ki jo je vodil Ervin Kralj, udeležilo pa se je 18 likovnih ustvarjalcev. Dvanajst od njih je na razstavi (od 20. do 30. decembra) v Likovnem salonu predstavilo 35 del v različnih tehnikah (akvarel, tempera, tuš, olje, akril, kreda, gvaš

itd.). Kot je zapisal mentor slikarske šole, je "ukvarjanje z likovno dejavnostjo lahko igra, igra barv in oblik, za sprostitve, za izliv čustev. Je pa lahko čisto resen študij, kjer je vklopljen razum, kontrola nastalega. Potrebno je znanje, produktiven dar in čustva in skupaj s tem oživi likovno delo, v katerega vdahneš dušo".

● 17. decembra so podelili nagradi in priznanja Občine Ravne - Prevalje. **Občinski nagrajenki** sta postali **Ivana Klančnik** (za prispevek k razvoju gospodarstva in družbenih dejavnosti v občini) ter tragično preminula **Mojca Potočnik** (za delo na področju novinarstva in kulture). **Prežihova priznanja** za dosežke na področju kulture so prejeli: **zlato Srečko Kovačič**, **srebrno Almira Rogina** in **bronasto Marko Kavtičnik**. **Klančnikova priznanja** za prispevek k razvoju športa v občini so prejeli: **zlato Zdravko Kotnik**, **srebrno Dominik Kotnik** in **bronasto Janez Dokl**. **Priznanja občine** za leto 1997 pa je Svet občine Ravne - Prevalje prisodil **Antoniji Krebs**, **Mihaelu Juraku** in **društvu Partizan Prevalje**.

● V Družbenem domu na Prevaljah je bil 20. decembra **jubilejni koncert ob 30. obletnici delovanja Vokalnega okteta TRO Prevalje**. O jubileju sta spregovorila župan Maks Večko in Mitja Šipek. Poleg slavljencev pa sta program sooblikovala še zasedba Trutamora Slovenica in Milan Kamnik. Ob tej priložnosti je izšla tudi zloženska o oktetu, iz katere povzemam nekaj dejstev. Vokalni oktet TRO Prevalje je bil ustanovljen leta 1967, da bi pel

predvsem za člane kolektiva na prireditvah v tovarni. Vendar pa je kmalu začel nastopati zunaj podjetja, v Sloveniji in tudi v tujini. Doslej je imel že prek tisoč nastopov - prepeval je vsepovsod in vsakomur, nikoli ni bil žrtev političnih prepričanj.

Oktet so vodili: Ivan Lebič, Monika Plestenjak, Jože Lesjak, Viljenka Raško, sedanja zborovodkinja pa je Danica Pokeršnik.

V sedanjem sestavu okteta pejejo: Oto Oder, Vlado Osrajnik, Jure Slanič, Marjan Šimenc, Bojan Šisernik, Peter Slanič, Ivo Marin, Dušan Slanič, Zvonko Gros in Boris Kos.

● Tradicionalni **novoletni koncert Pihalnega orkestra železarjev Ravne** je bil 27. decembra v športni dvorani pri OŠ Prežihovega Vrance na Ravnah. Kot gostje so nastopili: Dragica Kovačič, Katja Oserban, Gregor Kovačič, MoPZ Vres Prevalje in pevski zbor Gimnazije Ravne.

A. Č.

Cajko, M.: In vendar je sreča, če si Mavriček. - Slovenj Gradec : Cerdonis, 1997

Carper, J.: Ostanimo mladi, nehamo se starati. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997

Daitz, M.: Domislice iz narave za spretno roke. - Nova Gorica : Educa, 1997

Daitz, M.: Domislice iz odpadkov za spretno roke. - Nova Gorica : Educa, 1997

Elsner, B.: Nogomet - trening mladih. - Ljubljana : Fakulteta za šport, 1997

Forrest, T.: Starinsko pohištvo. - Ljubljana : DZS, 1997

Gavez, G.: Uporabne zanimivosti iz sveta kristalov. - Ljubljana : Orbis, 1997

Gazdič, S.: Nasilje in post ali Esej o nasilju v postmodernem svetu. - Ljubljana : Društvo Apokalipsa, 1997

Gray, J.: Česar vam mati ni mogla povedati, oče pa ni vedel. - Ljubljana : Quatro-Gnosis, 1997

Grošelj, V.: Antarktika. - Ljubljana : Modrijan, 1997

Hamilton, J. J.: Kreativno poslovno pisanje : 100 vzorcev pisem za vsako priložnost. - Radovljica : Skriptorij KA, 1997

Hamilton, G.: Naravno vrtnarjenje. - Ljubljana : DZS, 1997

Heidegger, M.: Bit in čas. - V Ljubljani : Slovenska matica, 1997

Hopkins, T.: Prodajanje za telebane. - Ljubljana : Pasadena, 1997

Imam otroka - imam pravice : priročnik za starše. - Ljubljana : ZPMS, 1997

Indihar, S.: Matematika za ekonomiste. - Maribor : EPF, 1997

Izbrane teme iz sodobnega managementa. - Maribor : EPF, 1997

Jančar, D.: Ko se nasanjamo, bomo spali naprej. - Celovec, Ljubljana, Dunaj : Mohorjeva družba, 1997

Jazbec, K.: Hišna pomočnica. - Celje : samozaložba, 1997

Jeršek, M.: Akvamarinski prehod. - Ljubljana : Quatro-Gnosis, 1997

Klavora, V.: Škabrijel : Soška fronta : 1917. - Celovec, Ljubljana, Dunaj : Mohorjeva založba, 1997

Komelj, M.: Poteze : slovensko slikarstvo XX. stoletja. - Ljubljana : Nova revija, 1997

Kos, P.: Leksikon antične numizmatike. - Ljubljana : Narodni muzej, 1997

Kostrevec, L.: Računalništvo in informatika. - Ljubljana : Pasadena, 1997

Košir, B.: Zakonsko pravo Cerkev. - Ljubljana : Družina, 1997

Krevsel, V.: Odbojka : poklic športnega trenerja. - Ljubljana : Fakulteta za šport, 1997

Krušič, H.: Jedilnik predšolskega otroka : Diplomsko delo. - Maribor, Pedagoška fakulteta, 1997

Kučanski, B.: Plastična anatomija. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti BiH, 1992

Kurja juha za dušo. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997

Lah, A.: Mali pregled lahke književnosti. - Ljubljana : Rokus, 1997

Marentič-Požarnik, B.: Za uspešnejši začetek študija. - Ljubljana : Filozofska fakulteta, 1997

Maarkert, C.: Boljše življenje brez očal. - Celje : Mavrica, 1997

Izbor: Darja Molnar

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

Alderton, D.: Konji : žepni priročnik. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997

Angerer, T.: Vse o kisu. - Ljubljana : Ara, 1997

Bajzek, A.: Od skupine k skupnosti. - Ljubljana : Inštitut Antona Trstenjaka, 1997

Berry, M.: Velika družinska kuharska knjiga. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997

Bizjak, H.: Ustvarjalna pedagogika za tretje tisočletje. - Ljubljana : BRS, 1997

Bluestein, J.: Vzgoja brez stresa I. - Ljubljana : Pleroma, 1997

Bogataj, J.: Gaudeamus igitur : šege in navade maturantov na Slovenskem. - Ljubljana : Državni izpitni center, 1997

Božič, I. A.: Poskrbimo za ptice. - Ljubljana : Kmečki glas, 1997

Brown, J.: Kako obvladati tenis po korakih. - Ljubljana : Gazeta..., 1997

ŠPORT

ODBOJKA Odbojkarji Fužinarja so konec lanskega leta prvič v samostojni Sloveniji osvojili naslov pokalnega prvaka. Na sklepnem turnirju četverice finalistov, 13. in 14. decembra v Ljubljani, so naši odbojkarji najprej premagali Maribor Gradis s 3:1, v finalnem obračunu pa so s 3:0 ugnali še branilce naslova in štirikratne državne prvake odbojkarje Salonita Anhovo, ki so v drugi polfinalni tekmi gladko opravili z odbojkarji ljubljanske Olimpije. Za izjemen, zgodovinski uspeh so zaslužni prav vsi igralci, ki jih je vodil trener Branko Golob. Zlasti prva šesterka je nosila glavno breme; tako kapetan ekipe in kreator igre Mijo Vukovič, pa sprejemalca in igralca tempa David Slatinšek in Matjaž Hafner ter seveda napadalci Rasto Oderlap, Jure Kokot in Gregor Jerončič.

Prvi cilj, ki so si ga v letošnji sezoni pri Fužinarju zadali, je izpolnjen. Drugi cilj, to je v prvenstvu 1. A slovenske lige doseči uvrstitev med najboljšimi klubi, pa bodo poskušali uresničiti v prihodnjih mesecih. V sredo, 7. januarja, se je namreč začel drugi del državnega prvenstva, naši odbojkarji pa so že odigrali tri tekme, doma proti Kamniku in Pomgradu ter na Bledu.

ATLETIKA Tradicionalnega silvestrskega teka na Ravnah, ki so ga v naselju Javornik na predvečer novega leta že šestič izpeljali prizadevni delavci tamkajšnje krajevne skupnosti, se je tokrat

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI OBČINE RAVNE - PREVALJE ZA LETO 1997

Pri moških je laskavi naslov pripadel smučarju Fužinarja IGORJU ZAGERNIKU, ki je lani zmagal v veleslalomu na mednarodnem prvenstvu Jugoslavije na Brezovici, poleg tega pa se izkazal tudi s 3. mestom na FIS veleslalomu na Kobli.

Najboljša športnica občine je postala plavalka Fužinarja LIDIJA BREZNIKAR. Lani je navdušila na olimpijskih dnevih mladih v Lizboni, kjer je v disciplini 200 m prsno osvojila 6. mesto.

Za najboljšo ekipo pa je strokovna komisija pri Športni zvezi občine Ravne - Prevalje proglasila **ODBOJKARJE RAVENSKEGA FUŽINARJA**. V pretekli tekmovalni sezoni so osvojili 4. mesto v 1. državni ligi in se uvrstili v tekmovanje evropske odbojcarske zveze. Izkazali so se še z najvišjo uvrstitvijo v prvem delu tekmovanja 1. A slovenske lige, konec preteklega leta pa so postali tudi pokalni prvaki Slovenije.

udeležilo rekordnih 180 tekačev in tekačic vseh starosti. Pomerili so se na krožni progi dolžine 1150 m. Najhitrejša sta bila domačina - brat in sestra Luka in Mojca Leitinger, sicer atleta KAK Ravne.

Luka je silvestrski tek na Javorniku dobil že tretjič, tokrat pa dosegel tudi rekorden čas - 2 minuti in 59 sekund. Zlahka je premagal tudi mladinskega reprezentanta Boštjana Buča iz Velenja, ki je prav tako tekel bolje od prejšnjega rekorda (3,04 minute). Tretji je bil Jože Mori z Mute, četrti Ravenčan Drago Laznik itd.

V enotni kategoriji žensk je progo po pričakovanju najhitreje pretekla Mojca Leitinger z doslej najboljšim časom (4,01 minute). Drugo mesto si je pritekla plavalka Fužinarja Tanja Kumprej iz Kotelj, sledijo pa Maja Kogelnik, Slavica Strojnik in Lavra Levar (vse z Raven).

Tekmovalci KAK Ravne Pavel Pori je decembra lani nastopil na mladinskem evropskem prvenstvu v krosu na Portugalskem in osvojil 26. mesto, kar je bila najboljša uvrstitev naših atletov na tem uglednem tekmovanju.

PLAVANJE V bazenu kopališča Pristan v Mariboru je bil decembra dvodnevni mednarodni miting v spomin na nekdanjega predsednika PK Branik Toneta Božiča. Za kolajne se je pomerilo kar

okoli 650 plavalnih upov, med njimi tudi nekaj mladih plavalcev ravenskega Fužinarja. Najboljši uvrstitvi sta v konkurenci mlajših dečkov in deklic dosegla Aleš Logar, ki je bil v disciplini 50 m prsno drugi, in Anja Borko, ki je bila tretja na 50 m hrbtno. Četrto mesto si je priplavala štafeta dečkov Fužinarja 4 x 100 m mešano v postavi Uroš Valcl, Iztok Knez, Aljaž Borko in Robi Marin.

V Trbovljah pa je potekal v istem času Novoletni plavalni miting. V absolutni konkurenci članov in članic so se od Fužinarjevih tekmovalcev uvrstili: Anja Srebotnik na 3. oziroma 4. mesto v disciplinah 200 m prsno in mešano, Miha Tisovnik na 5. in 6. mesto v mešanem in hrbtnem slogu, medtem ko je bila Tanja Kumprej dvakrat peta, in sicer na 200 m prsno in 200 m mešano.

NAMIZNI TENIS V Novi Gorici je bil 20. decembra lani prvi turnir TOP 12 za mladinke. Presenetljivo je zmagala Radeljčanka Špela Lukner pred Saško Sivec (Šampionka Renče) in Kristino Rahutin iz kluba Arrigoni Izola. Luknerjeva je v polfinalu ugnala prvo favoritinjo Radeljčanko Martino Safran, sicer igralko ljubljanske Ilirije, ki je bila tokrat šele četrta. Na odlično 5. mesto se je uvrstila igralka Fužinarja Interdiskonta Velenjčanka Karmen Steblovnik.

KARATE Tekmovalci Karate kluba Ravne so sredi decembra lani nastopili na mednarodnem turnirju v Zgoniku pri Trstu in dosegli kopico lepih uvrstitev. Med okoli 300 karateisti iz Avstrije, Italije, Hrvaške in Slovenije so ravenski tekmovalci v disciplini KATA posamezno osvojili v svojih starostnih kategorijah naslednja mesta: Zmage so si priborili najmlajši Jani Krebs, Jošt Pratneker in Miran Jelenko, drugo mesto je osvojil Aljoša Lipavc, tretja sta bila Jure Preglav in Robert Močnik, četrta pa Milan Kogelnik in Lovro Hovnik.

KEGLJANJE V januarju je bilo sklenjeno letošnje prvenstvo koroške regije za kegljake in kegljavke v disciplinah posamezno in dvojice. Pri moških dvojicah sta prepričljivo zmagala Silvo Belaj in Slavko Hanžekovič pred Rajkom Podojstrškom in Jožetom Lasnikom, vsi Elektrarna Dravograd. Oba para sta se uvrstila na državno prvenstvo. Med posamezniki je naslov prvaka Koroške zanesljivo osvojil Silvo Belaj.

Pri ženskih dvojicah sta slavili kegljavki Korotana s Prevalj Majda Verbole in Ivanka Sabljar pred kegljavkama slovenjgraškega Balmica Darinko Verhovnik in Bernardo Žvikart. Med posameznicami je 1. mesto pripadlo Prevaljčanki Verboletovi.

Na četrtem Božično-novoletnem turnirju na kegljišču Elektrarne Dravograd je med registriranimi tekmovalci zmagal Silvo Belaj (Elektrarna), med neregistriranimi Dravograjčan Stijelja, med upokojenci pa Leopold Kadiš.

Ivo Mlakar

ZAHVALE

Ob tragični smrti naše drage mame in žene, hčerke in sestre

prof. Mojce Potočnik, novinarka Fužinarja, se iskreno in prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu obiskali v dnevih žalosti pri Barbari in se udeležili pogreba, vsem, ki ste nam pisno ali ustno izrazili sožalje, darovali za svete maše in sveče ter njen grob prekrili z rožami.

Hvala vsem govornikom za poslovilne besede, duhovnikom za opravljen cerkveni obred, pevcem Vresa in cerkvenega pevskega zbora ter Pihalnemu orkestru železarjev Ravne za odpete oziroma zaigrane žalostinke.

Posebej se zahvaljujemo organizatorjem dobrodelne akcije v okviru Železarne Ravne in vsem, ki ste darovali družini umrle sodelavke Mojce in težko poškodovanega Jožeta.

Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, vsem, ki z nami žalujete, vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen mnogo prerani grob.

V globoki žalosti mož Jože, hčerke Ana, Dominika, Zala in Neža, mama ter sestre in bratje z družinami

Ob nenadomestljivi izgubi drage mame, babice in prababice

Hedvike Arcet

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sodelavcem iz Financ Metala in VVZ Ravne ter Planinskemu društvu Prevalje za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče.

Hvala zdravnici dr. Ognjanovičevi, g. župniku za pogrebno slovesnost, pevcem, pihalni godbi in g. Primožiču za govor in pogrebne storitve.

Hvala vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Ob boleči izgubi dragega moža

Francija Čivnika

se iskreno zahvaljujem zdravstvenemu osebju, ki mu je nudilo vso pomoč ob njegovi bolezni.

Zahvaljujem se tabornikom, Pihalnemu orkestru železarjev Ravne, pevcem ter g. župniku in pogrebni zavodu za opravljen obred.

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovano cvetje in sveče ter za izraženo pisno in ustno sožalje.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Micka

KADROVSKA GIBANJA

30. 11. 1997 je bilo v družbah, naslednicah Železarne Ravne, zaposlenih 3.118 delavcev (623 manj kot prejšnji mesec, predvsem zaradi razporeditve delavcev Jekla Štore v Izobraževalni center Štore). V največjih zasebnih podjetjih, ki so vključena v prikaz kadrovskih gibanj, je novembra delalo 328 ljudi (dva več kot oktobra).

DRUŽBA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	
METAL		1.227
RAVNE	1.188	
ŠTORE	39	
STO		993
NOŽI		184
ARMATURE MUTA		349
STAN. PODJETJE		19
LOGISTIČNI CENTER		201
ZIP CENTER		39
ENERGETIKA RAVNE		106
TRANSKOR		59
SERPA		125
VOGARD		82
EUREST		62

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Kadroviki podjetij so novembra zabeležili 14 sklenitev delovnega razmerja - od tega jih je bilo 10 novih, 4 delavci pa so bili razporejeni znotraj koncerna. Med novozaposlenimi delavci je 5 pripravnikov, 5 delavcev pa je dobilo delo za določen čas.

Po številu sklenjenih delovnih razmerij prednjači družba STO (5), sledijo pa ji ZIP center (4), Logistični center (2), Metal (1), Armature Muta (1) in Energetika (1).

Od zasebnih družb so na novo zaposlovali le v Vogardu, kjer so delo za določen čas omogočili 2 delavcema.

Prekinitev delovnega razmerja

Število novembra prekinjenih delovnih razmerij se je povzpelo na 636. Največ jih je bilo v Metalu, in sicer 590, saj je bilo 556 delavcev razporejenih znotraj koncerna, 28 jih je postalo trajni presežek, 4 so se upokojili, 2 pa sta odšla sporazumno.

Iz podjetja Stroji in tehnološka oprema poročajo o 34 prekinitvah delovnega razmerja, sledijo pa Logistični center (6), Energetika Ravne (3) ter Noži (3).

Vzroki za prekinitve delovnega razmerja so bili poleg prerazporeditve med podjetji koncerna še upokojitev (10), sporazumna prekinitve delovnega razmerja (8), potek delovnega razmerja za določen čas (2), disciplinski ukrep (1) in odhod v Slovensko vojsko (1). 55 trajnih presežnih delavcev je zdaj brezposelnih in čaka na zaposlitev na uradih za delo.

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

ZAHVALA

Sodelavcem Komerciale Metala se ob odhodu med "svobodnjake" pristrčno zahvaljujemo za čudovita darila in še bolj za prijetne in prijateljske trenutke v času našega sodelovanja.

Vsem pa želiva mnogo zdravja in uspeha pri nadaljnjem delu!

Mojca in Vinko

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek. **Objavljene fotografije so prispevali:** Meta Boštjan, Jože Studenčnik (iz publikacije o podjetju Kisco) in uredništvo.

Tel.: 0602 21 - 131, urednica 6305, tajništvo 6753.

Tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška 14, Ravne na Koroškem.

Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128 - 92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 31

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 30 - REŠITEV VODORAVNO: JEKLOVLEK, SO, ASPIRATOR, AS, NE, MAK, NITKA, ENKA, AO, ŠROT, ŽIR, ANTENA, MOST, SANKE, TRAVA, OE, SRB, RO, IMATRA, TO, EP, NADA, KLIN, NALET, VARANI, KRAKI, ARARAT.

IZŽREBANI REŠEVALCI, ki so dobili Transkorjeve darilne pakete, so: ● **ERNA JESENEK**, SERPA, d. o. o., ● **URŠKA JUNGER**, Kotlje 38, RAVNE NA KOROŠKEM ● **SLAVKO POTOČNIK**, SŽ-STO RAVNE, d. o. o.

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 31: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno 30. 1. 1998 na naslov: **FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška 14, Ravne na Koroškem**. Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

	MESTO V SAVINJSKI DOLINI	HRVAŠKI PEVEC SERFEZI	KRAJ OB DONAVI PRI BAČKI PALANKI	KRILO RIMSKE LEGIJE	MERSKA ENOTA ZA GLASNOST	JANEŽ	IKO	SLOV. OTROŠKI LITERARNI JUNAK	4. IN 3. VOKAL	ZNAN TRGOVSKI CENTER V LJUBLJANI	KRIŽANEC LEVA IN LEOPARDA	CIRKUŠKI UMETNIK
ŽIVAL Z DOLGIM VRATOM			R				PLANINA NAD BOHINJSKO BISTRICO				L	
OTOK SREČE V STARO-KELTSKI MITOLOG			A				1 dm ³ VEJICA ZA CEP-LJENJE				E	
PASTI ZA LOVLJE-NJE PTIC			M						FR. POLITIK (PIERE) AM.FILM VESOLJČEK		O	
EDO CERAR			JOŽE PETKOV-ŠEK	IMENIT-NOST, GOSPOS-KOST	SLOV.GLAS. (MOJMR) BESEDA IZ ZAČETNIH ČRK					¶	P	
MANJŠA PLETENA TORBA					A	GLAVNI ŠTEVNIK IZRASTEK NA GLAVI				OSOVINA PRITISK	O	
IF	SLOV. ARHITEKT (BORIS)	DELOVNA USPOSOB-LJENOST ŽIVALSKI "LASJE"			K				TRINITRO-TOLUEN STRAH PRED NASTOPOM		N	
KULTURNO DRUŠTVO			OTOK V DALMA-CIJI		R			TOMAŽ LAJOVIC			VAŽNO ŽIVILO	POZIV
PIJAČA STARIH SLO-VANOV			SEVERNI JELEN KLIC NA POMOČ		O		PETER TRNOV-ŠEK	SKLEP MED ROKO IN TRUPOM PREGOVOR				
POUČNA ŽIVALSKA ZGODBA					N	UMETNA VODNA POT AVTOM. OZNAKA SARAJEVA						
NARAVNI SISTEM (TUJKA)					I					KREK EVANGE-LIST		
VULKAN NA JAPON-SKEM					M		KOKALJ ANDREJ			ALUMI-NIJ		

Trije izžrebani reševalci križanke bodo tokrat dobili darilne vrečke z "novoletnim programom", ki jih poklanja družba Stroji in tehnološka oprema Ravne, d. o. o.

IME IN PRIIMEK

PODJETJE OZ. NASLOV